

ЛІТЕРАТУРА

(українська та зарубіжна)

9 клас

Завдання
для діагностування результатів навчання
учнів/учениць за темою
«Т. Шевченко. “Причинна”»
за підручником авторського колективу
Ольги Ніколенко
(К.: ВЦ «Академія», 2025)

Авторка – вчителька Олена Гвоздікова

«Так – Ні»

Замалюйте комірки з правильним твердженням зеленим кольором, а з хибним – червоним.

Твір Т. Шевченка «Причинна» є баладою.

У пролозі твору зустрічаємо образ ріки Дністер.

Причинна – та, що втратила психічну рівновагу.

Три роки дівчина чекала на козака.

Головна героїня твору – сирота.

Русалки у творі Т. Шевченка – це дівчата, що пішли із життя незаміжними.

Русалки залоскотали дівчину біля дуба.

Описуючи образ дівчини, автор використовує символічний образ зозулі.

Молодих поховали під дубом.

Для опису обряду поховання автор використав образи рослин.

Автор описує кохання дівчини до козака з допомогою образу солов'я.

На могилі козака посадили явір і ялину.

Анаграми

Розшифруйте анаграми і визначте жанр твору Т. Шевченка «Причинна».

дОан іяПдо

оВкиас
цміійстЕьно

еиНрйиталв сЧа
діПіо

Млйаи ягбОс

оВвшіра мраФо

вачклНеие сітіьКкл
вихйДіо сібо

Художні засоби в баладі Тараса Шевченка «Причинна»

Визначте засоби художньої виразності в баладі Т. Шевченка
«Причинна» і доповніть пелюстки квітки

1. «сердитий вітер»

2. «Рече та стогне
Дніпр широкий»

3. «блідий місяць»

4. «неначе човен в
синім морі»

5. «Біля того гаю, що
чорніє над водою»

6. козаченько

7. «серце як
гадина в'ється»

8. «слізеньки
дівочі»

9. русалоньки

10. «одна, як та пташка
в далекому краю»

11. «щаслива
голубка»

12. слізеньки

13. «Чи винна ж голубка, що голуба
любить?»

14. «За синім би морем милого
знайшла»

15. «За що ж ти
караєш її, молоду?»

16. «вітер...ліг біля
моря одпочить»

Сюжет балади Т. Шевченка «Причинна»

Поєднайте елементи сюжету з подіями, які зображені у творі Т. Шевченка «Причинна».

Експозиція

Очікування героїнею коханого козака, що обіцяв повернутися до неї з походу.

Тіла закоханих знаходять подруги дівчини.

Зав'язка

Пролог.

Дівчина тужить, адже думає, що парубок згинув.

Кульмінація

Із води вийшли погрітись на місяці русалоньки і залоскотали дівчину до смерті.

Знайомство з дівчиною, яка через ворожіння втрачає розум і бродить самотньо вночі лісом.

Розв'язка

На ранок знесилений козак повертається додому, побачивши мертву дівчину, з горя розбиває голову.

Громада ховає дівчину і козака.

Знайдіть слова

Знайдіть слова, які вказують на реальне та фантастичне в баладі Т. Шевченка «Причинна». Розфарбуйте їх різними кольорами.

Ґ	Х	Б	У	Р	Я	Ф	Е	З	Д	Л	К	Й	Ї	А
Й	З	О	Ь	Ґ	Г	Д	Н	І	П	Р	О	Ц	Х	В
Ц	Щ	Л	Т	Я	П	Р	И	Р	О	Д	А	Ф	З	І
Д	І	В	Ч	И	Н	А	Н	Х	Є	Ж	Е	І	Щ	Ф
У	Ф	Д	И	В	О	Р	О	Ж	К	А	Н	Ґ	Є	Б
К	І	Ж	М	Ф	У	Й	Г	П	К	О	З	А	К	Ь
Е	В	Є	С	А	Ц	Ц	Ш	В	Н	І	Г	Я	Д	Т
Н	А	Р	У	С	А	Л	К	И	У	Ф	Ш	Ц	О	И
Г	П	Ю	Ч	Р	Й	У	Ч	А	Р	И	Ь	В	Р	М
Ш	Р	Б	Ч	Н	Ґ	К	Щ	Р	О	З	Л	У	К	А
Ї	К	О	Х	А	Н	Н	Я	У	Т	С	В	С	П	Ч

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

6. _____

7. _____

8. _____

9. _____

10. _____

Вікторина

**Перевірте, наскільки добре ви засвоїли матеріал з теми
«Балада Т. Шевченка “Причинна”».**

**1. Ознаки якого літературного напрямку наявні в баладі
«Причинна»?**

- А) класицизму;
- Б) романтизму;
- В) сентименталізму;
- Г) реалізму.

**2. До якого періоду творчості належить балада
«Причинна»?**

- А) рання творчість;
- Б) період 1843 – 1847 рр.;
- В) період заслання;
- Г) останні роки життя.

3. За жанром твір «Причинна» - це ...

- А) балада;
- Б) вірш;
- В) дума;
- Г) повість.

4. Причинна - це ...

- А) одинока дівчина;
- Б) дівчина-кріпачка;
- В) дівчина, яка втратила розум, збожеволіла;
- Г) прізвище дівчини.

Тестування

5. Чому дівчина блукає опівночі?

- А) шукає свою матір;
- Б) шукає ворожку;
- В) шукає русалок;
- Г) шукає козака, який поїхав далеко.

6. Автор порівнює дівчину, яка «сумує, воркує, білим світом нудить» з ...

- А) ластівкою;
- Б) синичкою;
- В) голубкою;
- Г) зозулею.

7. Русалки були небезпечними для людей, тому що могли...

- А) оповити марою
- Б) залоскотати до смерті
- В) перетворити людину на рослину;
- Г) налякати.

8. «Реве та стогне Дніпр широкий...». Цими словами починається

- А) основна частина твору;
- Б) вступ;
- В) кульмінація;
- Г) заключна частина.

9. Що означає фразеологізм «ще треті півні не співали»?

- А) ранок;
- Б) вечір;
- В) ніч;
- Г) час перед світанням.

Тестування

10. Функція пейзажу «Рече та стогне Дніпр широкий...» на початку твору «Причинна» - ...

- А) описати шум води та вітру;
- Б) пояснити, яким буде настрій усього твору;
- В) порівняти хлопця-козака з широким Дніпром;
- Г) змалювати красу України.

11. Тема вірша «Причинна» Т. Шевченка:

- А) життя дівчини у селі;
- Б) розповідь про щасливе майбутнє закоханих;
- В) розповідь про вірне кохання, розлуку і трагічну смерть закоханих;
- Г) розповідь про наслідки кохання.

12. Оберіть серед поданих ознаки романтизму у творі «Причинна» (кілька відповідей):

- А) культ почуттів, природи та природного стану людини;
- Б) раціональне пояснення світу;
- В) звернення до народних сюжетів, фольклору, зацікавленість історичним минулим;
- Г) зображення виняткового характеру за виняткових обставин, людини, яку не розуміють більшість людей;
- Ґ) обов'язковий щасливий фінал твору;
- Д) особлива увага до людської особистості, внутрішнього світу людини.